

Inspraakreactie 13 maart 2023

Geachte Raad, College, beste mensen

Ik ben [REDACTED], nu sinds kort onafhankelijk voorzitter van de Ontzorgtafel Schoonebeek. Duidelijk is dat de discussie óf NAM de oliewinning die men al generaties lang in Schoonebeek uitvoert moet kunnen hervatten, met daarbij een veilige en verantwoorde manier om met het daarbij vrijkomende afvalwater om te gaan, de gemoederen heftig beroerd.

Ook ik heb de aanbieding van het rapport van de enquêtemissie gaswinning Groningen gevolgd, met de ongehoord stevige conclusies die het bedrijf NAM en haar aandeelhouders maar ook onze overheid terecht terechtwijst, dus de vraag over vertrouwen kan ik helemaal volgen.

Principiële discussies over die wenselijkheid horen in uw zaal en die van uw mede overheden thuis, maar ik herken ze ook vanuit mijn rol als voorzitter. Dat is het spannende aan deze Ontzorgtafel, de deelnemers vinden ook wel wat. Er is bij een aantal deelnemers nog steeds sprake van vertrouwen, gebaseerd op ervaringen uit het verleden en de welkome werkgelegenheid die het heeft gebracht, en bij een aantal is de overtuiging uitgesproken dat we dit niet moeten willen of dat het vertrouwen er niet meer is.

Als onafhankelijk voorzitter waardeer ik het dat er aan onze tafel een klimaat is gegroeid waarin ook over grote verschillen binnen onze samenleving, waar emoties niet ver weg zijn, open gesproken kan worden. Oók met het ministerie EZK, voor wie dit gebiedsproces met de Ontzorgtafel wel iets van een zoektocht is. Openheid van het bedrijf NAM ervaren wij daar ook, en hoewel we niet naïef zijn en weten wat de grote belangen zijn die voor haar spelen, ligt daar wel een belangrijk begin voor een eventueel herstel van vertrouwen.

Kortom, onze tafel van samenleving, ministerie en NAM is naar mijn mening een heel eind gekomen in de relatief korte tijd sinds haar ontstaan. Zij bestaat niet om elkaar te overtuigen en te proberen het met elkaar eens te worden over de (on)wenselijkheid van de oliewinning, maar om te zoeken naar de gemeenschappelijkheid.

Over één ding zijn we het wel eens: Ten opzichte van de traditionele benadering die zou gelden bij een initiatief van een onderneming, waarbij alleen op een aantal formele momenten een reactie kan worden gegeven, betekent het gebiedsproces een verruiming van de mogelijkheid om invloed uit te oefenen. Minder dan sommigen lief is, dat is zo, dus geen stellingname over die wenselijkheid, maar wel het verkennen waar de Schoonebeeker samenleving belang bij heeft indien het tot hervatting van die oliewinning zal komen. Hierover aan de voorkant afspraken kunnen maken is de uitdaging die de tafel gezamenlijk is aangegaan.

Omdat ik vorige week bij uw collega's in de raadscommissie van Coevorden moest ervaren dat er beelden over onze tafel worden bediscussieerd die ik slecht kon herkennen benut ik graag deze mogelijkheid om u nog wat feitelijke informatie mee te geven.

De brede vertegenwoordiging van belanghebbenden bestaat uit de gericht uitgenodigde vertegenwoordigers van dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, alsmede een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen die zich als gevolg van de openbare bijeenkomst in juni 2022 hebben aangemeld. Zij zitten met het ministerie EZK als initiatiefnemer en de NAM aan de tafel. De gemeenten Emmen en Coevorden, de provincie Drenthe en het waterschap Vechtstromen hebben de rol van toehoorder.

De brede vertegenwoordiging van belanghebbenden aan de Ontzorgtafel die deel uitmaken van het Gebiedsproces Schoonebeek hebben aangegeven dat zij met hun deelname niet bedoelen de herstart van oliewinning en productiewaterverwerking goed te keuren. Dit afsprakenkader staat los van de formele (bestuursrechtelijke) stappen die de NAM dient te zetten om haar voornemen vergund te krijgen. De deelnemende bewoners zijn representanten van de omgeving en geen formele vertegenwoordiging van de omwonenden.

Het bepaalde in dit afsprakenkader laat onverlet dat inwoners, bedrijven, organisaties uit Schoonebeek e.o., zich overeenkomstig hun wettelijke mogelijkheden en rechten, het recht op bezwaar kunnen en mogen uitoefenen tegen de realisatie van de plannen van de NAM betreffende herstart oliewinning en verwerking productiewater, bijvoorbeeld door:

- een zienswijze in te dienen op het ontwerp van de omgevingsvergunning of anderszins contact te zoeken met de betrokkenen van de gemeente Emmen Coevorden (ambtenaren, wethouders, raadsleden, etc.) over de vergunningsaanvraag van NAM;
- rechtsmaatregelen te treffen tegen evt. vergunningen die aan de NAM wordt verleend;
- anderszins te ageren tegen (de realisatie van) start oliewinning en verwerking productiewater.

De afspraken gaan over de aspecten waar zorgen over zijn geuit, en waar ook vaak nadere informatie is ingewonnen. Het benoemen van diverse milieu en veiligheidsaspecten krijgt inhoud in de paragraaf monitoring, hoe we gezamenlijk verbetering kunnen bereiken voor mens & milieu / flora & fauna is opdracht voor een gezamenlijke werkgroep. Het voorkomen van overlast en over hoe we de communicatie kunnen inrichten zijn ook onderwerp van deze afspraken. De teksten van de eerdere concepten, en de notulen van alle vergaderingen inclusief de presentaties die daar zijn gehouden zijn allemaal op internet terug te vinden.

In dit Afsprakenkader wordt vooralsnog de term stichting gebruikt. De wenselijke juridische vorm van dit orgaan zal nog nader worden verkend.

Indien de oliewinning wordt hervat, wordt een onafhankelijke Stichting opgericht. Tot aan de oprichting van de stichting wordt de Ontzorgtafel in stand gehouden.

De stichting vormt een afspiegeling van deelnemende partijen en organisaties aan de Ontzorgtafel in het Gebiedsproces Schoonebeek. De stichting heeft als doelen:

Opkomen voor de belangen van de bewoners van Schoonebeek en omliggende buurtschappen in relatie tot de oliewinning en de daarbij horende waterverwerking.

Fungeren als klankbordgroep ten tijde van de voorbereidende projectuitvoering, als tijdens de olieproductie en de daarbij horende waterverwerking, richting de betrokken overheden en de NAM.

- Toezien op de naleving van het Afsprakenkader.

Vorige week maandag mocht ik constateren dat we het eens zijn over het zevende concept van het stuk, waaruit eerdergenoemde teksten zijn geciteerd. Het wordt ook unaniem als rijp voor ondertekening beschouwd. Zoals gezegd, uitwerking van de structuur gaat nu op de agenda van onze Ontzorgtafel komen, evenals het komen tot een programma voor die monitoring afspraken, en de overige onderdelen van het Afsprakenkader.

Het Afsprakenkader is een zogenaamd 'levend document'; wat inhoudt dat op basis van voortschrijdend inzicht het Afsprakenkader kan worden aangepast en het document als zodanig met instemming van de voorzitter van de Ontzorgtafel, Stichting (in oprichting) en NAM kan veranderen. Gedane toezeggingen en afspraken kunnen alleen worden gewijzigd met unanieme instemming van deze deelnemende partijen aan het Afsprakenkader. NAM gaat in samenspraak met het ministerie van EZK na op welke onderdelen de gemaakte afspraken in het Afsprakenkader Schoonebeek onderdeel kunnen worden van de benodigde vergunningen en besluiten.

Voorzitter, ook nog iets over het Bijdragespoor, want hoewel de Ontzorgtafel daar niet over gaat meent ze wel een belang te hebben, en dat hebben we ook vastgelegd.

Door de deelnemers van de Ontzorgtafel en onderschreven door de NAM wordt aangegeven dat het essentieel is dat een significant deel van de bijdrage zichtbaar landt in de directe omgeving van Schoonebeek ten behoeve van haar inwoners. De Stichting i.o. dan wel de Ontzorgtafel wenst betrokken te worden bij de uitwerking tot een uitvoeringsplan waarin zowel de governance structuur als de beoogde projectthema's worden vastgelegd. Op een zodanige wijze dat invulling kan worden gegeven aan blijvende betrokkenheid van de bewoners van Schoonebeek en omliggende buurtschappen.

De onafhankelijk voorzitter van het Ontzorgspoor zal zich adviserend opstellen richting de regievoerders van het Bijdragespoor.

D+H, het voorgenomen antwoord van uw College op de door EZK gevraagde beoordeling van de huidige stand van zaken, in het bijzonder over het Ontzorgspoor, kan ik ondersteunen. Ik ben namens de tafel blij met de uitspraak dat de regionale bestuurders ons Afsprakenkader willen bekrachtigen en borgen. Een "blijvend goed geïnformeerde en betrokken samenleving" in en rond Schoonebeek is ook onze opgave voor de komende periode, waartoe ook naar onze mening een belangrijke basis is gelegd met dit Afsprakenkader.

Maar er moet ook nog veel worden geregeld, waarbij uw inbreng óók nodig is. Bij de vormgeving van een duurzame structuur van de Ontzorgtafel, omdat de manier waarop u, en de gemeente Coevorden, uw participatiebeleid wenst vorm te geven hier natuurlijk een belangrijke randvoorwaarde bij is. Bij de realisering van de capaciteit die nodig is om de communicatie die dat ook duurzaam zal vragen te organiseren. En last but not least ook bij het creëren van voldoende "tanden" om als het onverhoopt nodig blijkt namens de brede Schoonebeeker samenleving externe deskundigheid te benutten en in te kunnen zetten voor onze belangen. En natuurlijk verwachten wij dat het Bijdragenspoor ons helpt onze ambities voor de ontwikkeling van het gebied boven de olie en gaswinning een duurzame impuls te geven.